

Statens vegvesen

Likelydende brev – se vedlagt liste

Behandlende enhet:
Trafikant og kjøretøy

Saksbehandler/telefon:
Kurt Jarle Ottesen / 22073334

Vår referanse:
20/227002-3

Deres referanse:

Vår dato:
03.11.2022

Høring – forslag om bruk av identifikasjonslys på politiets uniformerte utrykningskjøretøy

Statens vegvesen sender med dette på høring forslag om å tillate bruk av såkalte *identifikasjonslys* på politiets uniformerte utrykningskjøretøy.

Sakens bakgrunn

Politiet har siden desember 2014 hatt dispensasjon til å benytte identifikasjonslys på uniformerte utrykningskjøretøy. I første fase var det et fåtall kjøretøy som fikk tillatelse til å prøve ut dette, men dette ble utvidet til 150 biler i januar 2019.

Identifikasjonslys er lys som monteres på en rampe på bilens tak og avgir et svakt og fast (ikke blinkende) blått lys. Hensikten er å øke synligheten i ulike situasjoner og fungere forebyggende med tanke på lovbrudd, eksempelvis utenfor forsamlingssteder, i boligstrøk og ved demonstrasjoner. Med andre ord er hensikten også at dette lyset skal vise politiets tilstedeværelse, men uten å virke provoserende eller urovekkende overfor omgivelsene. Det skal ikke brukes under utrykning og trafikanter skal derfor ikke gi fri veg for politiet. Denne type lys er allerede tatt i bruk i flere andre land (bl.a. USA, UK, Sverige) og betegnes også som «cruising light».

Statens vegvesen sendte i juli 2017 på høring et forslag om å forskriftsfeste adgangen til å benytte identifikasjonslys på politiets kjøretøy. På grunnlag av innkomne hørings svar fra politiet selv ble det besluttet ikke å forskriftsfeste rettigheten, men i stedet forlenge prøveprosjektet. Dette slik at politiet kunne høste flere erfaringer rundt bruken av denne typen lys og dermed ha et bedre grunnlag for å vurdere nødvendigheten av en forskriftsfesting av adgangen.

Postadresse
Statens vegvesen
Trafikant og kjøretøy
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Telefon: 22 07 30 00
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Sorgenfriveien 11
7031 TRONDHEIM

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Fakturamottak DFØ
Postboks 4710 Torgarden
7468 Trondheim

Politiet fortsatte sin uttesting og skaffet seg flere erfaringer. Dette ga grunnlag for at Politidirektoratet i 2020 utarbeidet en rapport – *Evaluering av politiets bruk av identifikasjonslys i lysbøyle på politiets uniformerte utrykningskjøretøy* av 29. oktober 2020 – hvor de redegjør for sine erfaringer gjennom disse årene, samt foreslår en permanent forskriftsfesting av adgangen til å benytte slike lys. Rapporten følger vedlagt denne høringen og gir en god fremstilling av bakgrunnen for hvorfor det nå foreslås å forskriftsfeste denne retten. Vi viser spesielt til rapporten pkt. 3 for redegjørelse av erfaringene og pkt. 4 for deres ønsker til forskriftsregulering.

Fra Politidirektoratets rapport siteres følgende fra pkt. 1 *Sammendrag*:

I testperioden har ID-lys blitt benyttet gjennom alle årstidene, hele døgnet i dagslys og kveld/natt, og i ulike værforhold, og uten hastighetsbegrensning.

ID-lys har vært benyttet i mange ulike situasjoner og bruksområder, eksempelvis langsetter veier og i ulike hastigheter, i sentrale by- og boligområder.

I testperioden er det ikke meldt inn rapporter om trafikkuhell, faresituasjoner og andre forhold som skyldtes bruk av ID-lys. Erfaringene synes å ha vært gode, og evalueringsrapporten foreslår at bruk av ID-lys gjøres permanent for politiet i egen bestemmelse i kjøretøyforskriften uten hastighetsbegrensning, eksakt lysstyrke og størrelse på lysfeltet.

Nærmere om ordningen i Sverige

Sverige er i en nokså lik situasjon som Norge når det gjelder denne typen lys. De har testet dette ut siden 2014 som et prøveprosjekt, og de positive erfaringene ledet frem til et høringsforslag¹ 3. april 2022 hvor man foreslår å forskriftsfeste adgangen. Høringsfristen der var 15. august 2022. Statens vegvesen har nylig fått opplyst fra Regeringskansliet at avgjørelsen om endring av regelverket ennå ikke er tatt, men at høringsinstansene i hovedsak har vært positive til forslaget.

Statens väg- och transportforskningsinstitut (VTI) i Sverige utga i 2021 en omfattende rapport² – *Ett fältexperiment och två enkätstudier om* – om politiets identifikasjonslys. Utdrag fra sammendraget på side 3:

Resultaten viser at identifiseringsljuset hadde god synlighetsfrämjande effekt på andel människor som upptäckte polisfordonet vid fältexperimentet, speciellt i mörker. Identifiseringsljusets synlighetsfrämjande effekt skattades också högt i enkätstudierna, speciellt för användning i mörker. Dessutom skattade de som sett identifieringsljus i verkligheten den synlighetsfrämjande effekten som betydligt större, jämfört med de som inte sett identifieringsljus i verkligheten. Vidare visar enkätstudierna att allmänheten känner sig tryggare av synlig polisen närvaro och att polisen vet om detta.

¹ [Remiss av Polismyndighetens hemställan om ändring i trafikförordningen för att visa identifieringsljus från Polismyndighetens utrykningsfordon – Regeringen.se](#) (når denne siden er åpnet, kan man trykke på linken under «Ladda ner» til høyre på siden for å lese politiets forslag)

² [VTI rapport 1075 \(diva-portal.org\)](#)

Den övergripande slutsatsen är att identifieringsljuset är både effektivt synlighetsfrämjande och effektivt trygghetsskapande.

Statens vegvesens vurdering

Statens vegvesen finner på bakgrunn av de erfaringene som fremsettes i rapporten, samt de erfaringene som er gjort i Sverige, grunnlag for å foreslå en bestemmelse som gir politiet anledning til å benytte identifikasjonslys på sine uniformerte utrykningskjøretøy. Bestemmelsen foreslås inntatt i ny bilforskrift som trådte i kraft 1. oktober 2022 og vil gi en rettighet for så vel allerede registrerte som fremtidig registrerte politibiler. Vi oppstiller relativt få krav i bestemmelsen, men forskriftsfester at Politidirektoratet skal utarbeide nærmere retningslinjer. Dette for å sikre en ensartet bruk rundt i landet.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget gir en valgmulighet for politiet til å utstyre sine biler med identifikasjonslys. Det vil innebære at Politidirektoratet må utarbeide en retningslinje for dette. De økonomiske konsekvensene antas å være begrenset til politiets kostnader med kjøp, installasjon og vedlikehold av disse lysene.

Forslag til forskriftsendring

Forslag til nytt sjette ledd i [bilforskriften](#) § 12-3:

(6) Politiets uniformerte utrykningskjøretøy kan ha svakt blått identifikasjonslys på taket. Lyset skal være fast (det vil si ikke blinkende). Politidirektoratet gir nærmere retningslinjer for utforming og bruk av slikt lys.

Høringsfrist

Høringsfristen satt til 6 uker, med frist for høringsinnspill **15. desember 2022**. Det kan ikke påregnes at svar som er innkommet etter denne fristen blir tatt i betraktning. Høringssvarene kan sendes pr. post eller elektronisk til firmapost@vegvesen.no.

Statens vegvesen Kjøretøy
Med hilsen

Espen Andersson
avdelingsdirektør

Håkon Rosendahl

Tekst for godkjenning settes inn ved ekspedering.

Likelydende brev sendt til

AMERICAN CAR CLUB OF NORWAY, Østre Rosten 4A, 7075 TILLER

Autobransjens Leverandørforening, Hovfaret 17B Skøyen, 0275 OSLO

Autoriserte Trafikkskolers Landsforbund, Ryenesvingen 15, 0680 OSLO

DIREKTORATET FOR SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP (DSB), Postboks 2014, 3103
TØNSBERG

FORLAGET LAST OG BUSS AS, Waldemar Thranes gate 98, 0175 OSLO

FORSVARETS LOGISTIKKORGANISASJON – Målselv, 9326 BARDUFOSS

FORSVARSDEPARTEMENTET, Postboks 8126 DEP, 0032 OSLO

Frie Bilimportørers Forening, Nesttunveien 14, 5232 PARADIS

Færdselsstyrelsen, Sorsigvej 35 6760 Ribe Danmark

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET, Postboks 8011 Dep, 0030 OSLO

HELSEDIREKTORATET, Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO

JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENTET, Postboks 8005 Dep., 0030 OSLO

KONGELIG NORSK AUTOMOBILKLUB, postboks 1031 Sentrum, 1418 KOLBOTN

LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET, Postboks 8007 Dep, 0030 OSLO

MASKINENTREPRENØRENE FORBUND, Postboks 505 Sentrum, 0105 OSLO

Norges Automobilforbund, Postboks 6682 Etterstad, 0609 OSLO

Norges Bilbransjeforbund,

Norges Caravanbransjeforbund,

NORGES LASTEBILEIER-FORBUND, Postboks 7134 St. Olavs plass, 0130 OSLO

NORGES TAXIFORBUND, Lindeberg næringsvei 26, 1067 OSLO

NORSK MOTORCYKKELEUNION, Postboks 5000 Ullevål stadion, 0840 OSLO

Opplysningsrådet for Veitrafikken, Jernbanetorget 4A, 0154 OSLO

POLITIDIREKTORATET, Postboks 2090 Vika, 0031 OSLO

POLITIETS FELLESTJENESTER, Postboks 2092 Vika, 0125 OSLO

SAMFERDSELSDEPARTEMENTET, Postboks 8010 DEP, 0030 OSLO

Tolldirektoratet, Postboks 8122 Dep, 0032 OSLO

Traktor- og landbruksmaskinimportørenes forening, c/o Hovedorganisasjonen Virke
Postboks 2900 Solli, 0230 OSLO

Transportstyrelsen – Fordon, S-70188 ÖREBRO, Sverige

TRANSPORTØKONOMISK INSTITUTT Stiftelsen Norsk senter for samferdselsforskning,
Postboks 8600 Majorstuen, 0349 OSLO

TRYGG TRAFIKK, Postboks 277 Oslo Sentrum, 0103 OSLO

UTRYKNINGSPOLITIET, Postboks 100, 3291 STAVERN